

UNIVERSITETET I BERGEN

Programutvalg for farmasi

Protokoll - Programutvalg for farmasi 5. oktober 2018

Til stedet: Lone Holst, Svein Haavik, Torgils Fossen, Silke Appel, Anni Vedeler, Reidun Kjome, Sigrid Hatland (sykehusapoteket), Noah Erchinger (studentrepresentant), Susanne Meidell (referent), Madeleine Lekva Økland (lærling, observatør)

Ikke til stedet: Ina Ottesen, Lars Herfindal, Bengt Erik Haug, Wei Wang, Cathrine Aabel Lia, Emmet McCormack, Marte Nørve Årvik.

I	Godkjenning av innkalling og sakliste Innkallingen og saklisten godkjennes uten innspill
II	Godkjenning av protokoll fra møte 23. mai 2018 Merknad: I etterkant av møtet 23. mai ble det bestemt å utsette emneansvarligseminaret til 2019, og heller gjennomføre farmasisamling på Solstrand med temaene forskningssamarbeid og emneutvikling. Programsensor og Stiftelsen til fremme av norsk apotekfarmasi var til stede på farmasisamlingen Protokollen godkjennes, og det er enighet om merknaden. Kommentar til sak 7/18: Lars har tatt kontakt med Veterinærinstituttet som avtalt på forrige møte. De stilte seg positive til forslaget, men forventer at det vil ta tid. Det vil derfor ikke bli aktuelt våren 2019, usikkert når det er klart. Eventuelle utgifter er usikre.
8/18	RETHOS – første rapport fra RETHOS-gruppen er kommet. Lone presenterte kort prosjektet for nye medlemmer. Det skal utarbeides overordnende læringsutbyttebeskrivelser (LUB) for alle helse- og sosialfag. Til dette finnes 12 forskriftsfestede LUB'er for alle utdanningene (https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-09-06-1353). De programspesifikke LUB'er skulle utarbeides av den av KD oppnevnte RETHOS programgruppe for farmasi (4 representanter fra studiestedene, 4 fra avtakerne av kandidatene våre og en studentrepresentant) som hadde et godt utgangspunkt i det nasjonale 3+2-arbeid fra 2013/14. Første utkast til rapporten fikk mange tilbakemeldinger fra KD, men det handlet mest om korrekt bruk av terminologien i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (begrep «hører til» på bachelornivå eller masternivå). Versjon 2 av rapporten er utarbeidet og klar til innsending til KD. Oppfatningen er at forskriftsfestede overordnede læringsutbyttebeskrivelser for alle

	studier gjør det vanskeligere å gjøre endring i studieplanen og LUB'ene er derfor formulert så «rundt» som mulig. Kommentarer: - Det ytres ønske om at legemiddelutvikling og «drug discovery» bør inngå i det endelige forslag til overordnede LUB'er for farmasiutdanningene. - Det er mye fokus på apotekene og samfunnsfarmasi i dokumentet, særlig på bachelornivå (men det er naturlig siden de fleste bachelor jobber i apotek). Det ferdige dokumentet vil bli sendt ut på høring slik at alle får mulighet til å komme med innspill.
9/18	Program- og emnerevisjon: reviderte emner og program er nå publisert på web Vedtak: • <i>Alle emneansvarlige må sjekke sitt emne og se at alt er riktig. Dersom det oppdages feil, kan dette sendes til programsekretær.</i> • <i>Alle emneansvarlige må lage Engelsk versjon av emnebeskrivelsen der den mangler, og sende denne inn til programsekretær, i løpet av høsten 2018.</i> • <i>Emnene FARM295 og FARM260 ble ikke revidert i denne runden, og må revideres av sine emneansvarlige nå i etterkant. Både norsk og engelsk emnebeskrivelse må sendes inn til programsekretær, i løpet av høsten 2018. Programsekretær følger opp emnet FARM260 med Institutt for Biomedisin.</i> • <i>Emnene FARM301A og FARM293 ble revidert av de emneansvarlig, men er ikke med på oversikten. Programsekretær har lagt ut nye emnebeskrivelser på web. De emneansvarlige må lage engelsk versjon av emnebeskrivelsene med samme frist som over.</i> • <i>Engelsk programbeskrivelse må utarbeides og publiseres i løpet av høsten 2018. Dette gjøres av Lone Holst.</i>
10/18	Praksisveilederkompetanse Det jobbes på nasjonalt nivå med å avklare om det er tilstrekkelig at studiestedene har avtale med Apotekforeningen som nå, for å unngå å måtte lage egne avtaler med alle apotek for hver gang. Et krav er at praksisveiler skal ha formell veilederkompetanse, tilsvarende 10 studiepoeng. Dette jobbes det også med nasjonalt slik at alle apotekfarmasøyter får mulighet for å ta kurs, så alle apotek over tid får minst en som har gjennomført kurs og dermed kan være praksisveileder. Det diskuteres om Apotekforeningen (Apokus) kan lage et kurs, gjerne delvis nettbasert, for å få til dette. Vi har bedt David Wright om å sende en oversikt over hvordan dette gjøres i England. Utfordringen er å få alle til å ta det. Derfor må det være lettvinnt måte å oppnå dette. Kommentar: - kan dette kurset slås sammen med farmasidagene?

Tilbakemeldinger til fakultetet på brev datert 25.9.18:

1. Samarbeidsavtaler (Jfr. [forskrift om felles rammeplan](#), §3)

a. Hva slags avtaler finnes pr. i dag mellom utdanningsinstitusjon og praksissted som regulerer ekstern praksis for studenter i deres studieprogram?

Svar: Det finnes per i dag en avtale med Apotekforeningen om hvordan praksisplasser fordeles. Ordningen per i dag med Apotekforeningen fungerer bra.

b. Vurderer programutvalget at de har avtaler som tilfredsstillers krav i ny forskrift?

Svar: Nei, den tilfredsstillers helt sikkert ikke ny forskrift

c. Hvis det må videreutvikles avtaler, er det spesielle behov for praksisstudiene i programmet som må ivaretas?

Svar: Både praksis på 1. semester (i apotek), 7. semester (klinisk farmasi på sykehuset) og 8. semester (i apotek) må omfattes av en avtale. Den felles nasjonale avtalen kommer sannsynligvis bare til å omfatte det som for oss er 8. semester (praksis som tildeles gjennom praksispoolen), men det er ikke avklart ennå.

2. Praksisveiledere (Jfr. [veiledende retningslinjer](#))

a. Hvem defineres som praksisveiledere i deres program?

Svar: 1. og 8. semester: En person på hvert praksisapotek defineres som praksisveileder. Vedkommende oppnevnes av apoteker når en eller flere studenter har fått tildelt praksisplass på apoteket. For noen apotek varierer dette fra år til år, for andre har det vært samme person mange ganger. For 7. semester er det farmasøyter ansatt på sykehusapoteket som er veilederne til studentene på sykehusavdelingene.

b. Hvor mange av de praksisveilederne som brukes pr. i dag har behov for formell kompetanse?

Svar: Vi kan regne med at ingen av de praksisveiledere vi har brukt til nå har formell veilederkompetanse.

c. Når det gjelder formen på kompetanseheving, er det spesielle tiltak eller modeller som må tas hensyn til for praksisveiledere i deres program? Beskriv eventuelle utfordringer som de nye kravene reiser.

Svar: Det er klart en utfordring at så mange forskjellige apotek og farmasøyter til enhver tid er aktuelle som mulige veiledere. Apotekene er private bedrifter og er ikke interessert i å måtte betale for å sende farmasøyter på 10 stp kurs i veiledning for å kunne ta imot en student. Det jobbes nasjonalt med å få til kurs (se over). Det står i Apotekloven at apotekene skal ta imot studenter i praksis.

3. Læringsutbytte

a. Er innholdet i ekstern praksis eller intendert læringsutbytte for studentene beskrevet?

Svar: Det finnes LUB for FARM205 Samfunnsfarmasi II og veiledet praksis. Det finnes også kurskompendium og veilederhefte som gir nærmere detaljer om innholdet i praksis. Flere LUB'er for FARM103 dekker hospiteringen i apotek. Det finnes også et kompendium for hospiteringen. FARM321, klinisk farmasi, inkluderer også praksis i LUB'ene.

11/18	Spesialpensum – størrelse og antall studiepoeng I prinsippet er det Lone som godkjenner alt, men hun trenger støtte til å vurdere det faglige innholdet. Hun har til nå operert med en regel om at 5 stp tilsvarer 200 sider artikler eller 400 sider lærebok, men ser at forskjellige institutt/veiledere har forskjellige ideer om dette. MATNAT opererer med regelen om at 150 sider artikler gir 5 sp, 300 sider gir 10 sp, samt det dobbelte ved bruk av lærebøker. Dette brukes også på farmakognosi ved UiO, hvilket er en god sammenligning. Det er ikke enkelt å vurdere vanskelighetsgrad av litteratur på forskjellige fagfelt og det er klart at det kan være store forskjeller som er av betydning for omfanget, det er rimelig å kreve. Spesialpensum er mye brukt både fordi Farmasi bare har et valgemenne «Farmakoterapi, 10 stp» og fordi MatNat ikke har 5 stp emner. Det blir dermed vanskelig å få 15 stp studieretningspensum uten bruk av spesialpensum. Spesialpensum vurderes ofte ved en muntlig eksamen, men det er også mulig å la innleveringsoppgaver inngå. Da vil lesepensum reduseres i forhold til omfang av oppgavene. En bra pekepinn for omfang av et emne finnes i boken «Læring og undervisning» av Arild Raaheim. Til oppfølging: - Det opprettes et lite utvalg som er med og gjør vurderingene for å avlaste Lone. PU informeres i ettertid.
12/18	Internasjonalisering, møte med alle Programutvalg ved Det medisinske fakultet. Hvordan få til mer utveksling på farmasi, f.eks. på masteroppgaver? Farmasi har per i dag gjeldende avtaler med University of East Anglia i England og Tartu i Estland. Videre er det avtalt et møte med representanter fra University of Western Australia der Reidun vil prøve å få til en avtale om å utveksle studenter på masterprosjekt. Brasil kan også være aktuell å få avtale med. Dette får Torgils i oppgave å undersøke videre. Avtalene må innebære at UiB også tar imot studenter fra de samme institusjonene. Japan (gjennom Senter for alders- og sykehjemsmedisin, SEFAS) og Tanzania (hvis vi får gjennomslag for NORPART-prosjektet denne gangen) kan også være aktuelle steder å få til avtaler. Tidligere farmasistudenter har vært blant annet i Canada, Australia, Sør Afrika, Tyskland, England, Spania og Kina på utveksling. Det er enighet om at 5. studieår (masteroppgave + spesialpensum) er den best egnede

	tiden for utveksling. Referat fra internasjonaliseringsmøtet kommer på neste PU-møte.
--	---

13/18	Videreføring av emnet FARM321, Klinisk farmasi Emnet Klinisk farmasi lå ikke i det første forslag til studieplan fra starten av 2000-tallet, men kom inn allerede fra første kull likevel. Studentene skulle ha 20 stp Galenisk farmasi i England og måtte være borte et helt semester for å få stønad fra Lånekassen. Det ble derfor foreslått fra UEA at 10 stp klinisk farmasi ville forberede studentene bedre til fremtiden og dette ble lagt inn i planen. Da 7. semester ble overført fra UEA til UiB, ble klinisk farmasi redusert til 8 stp for å gi plass til 2 stp forberedelse til praksis, som fyller hele 8. semester. (I England ble forberedelser til praksis stort sett undervist på kveldstid i to uker med norske undervisere). David Wright fra UEA har frem til juni 2019 en 15 % stilling (tidsbegrenset, gave fra Rektor ved 10 års jubileet for Senter for farmasi) og er emneansvarlig for Klinisk farmasi. Sigrid Hatland (Sykehusapoteket i Bergen) har det daglige ansvar for praktisk gjennomføring av emnet med forelesninger, workshops og 4 dagers utplassering på sykehuset. David underviser deler av emnet og lager OSCE-eksamen. Utplassering på sykehus skal være sammen med en sykehusfarmasøyt, men da Sykehusapoteket ikke får midler overført fra fakultetet, slik som sykehuset får, må denne tjenesten kjøpes fra Sykehusapoteket. Sigrid sitt bidrag kjøpes også fra Sykehusapoteket. En mer hensiktsmessig løsning for emnet fremover er en fast stilling og faste midler til gjennomføringen slik som for alle andre emner. Det er ønske fra både studenter og praksisfeltet (avtakerne av kandidatene våre) om mer praksis og flere studiepoeng i klinisk farmasi - og samtidig også mer undervisning i farmakoterapi før eller samtidig. Kommentarer: når farmasistudentene er ute i praksis på sykehus burde human ernæring vært med. Ønsker mer samspill. Enighet om at emnet må fortsette og utvikles, den økonomiske situasjonen må løftes opp på fakultets nivå. En viss prosent av MED sine praksismidler må gå til sykehusapoteket, den saken må løftes opp. Trenger også finansiering til emneansvarlig. Til oppfølging: PU v/ Lone retter henvendelse til Studiedekan.
Orienteringssaker	
Emneevalueringer: FARM150 (høst 2017), FARM260 (vår 2018) FARM150 – blir bedre fremover ved at studentene ikke får karakter på lab-innlevering i FARM131. Men ny eksamensform gir nye utfordringer. Timeplanleggingen er også vanskelig på grunn av at både farmasi og human ernæring deltar.	

Videre har man gått over fra kollokviegrupper til studentaktiv undervisning, med oppgaveløsning i undervisningen. Erfaringen er at dette gir bedre utbytte av og bedre oppmøte på undervisningen, samt bedre samspill mellom farmasi- og ernæringsstudentene. Man har også sluttet å ta frem studenter for fremføring for å unngå frafall av de som ikke ønsker dette.

Videre vurderes det å få inn en ny emneansvarlig, sannsynligvis Ruth Brenk.

Studentrepresentantens kommentarer:

- veldig spesifikk og veldig detaljert undervisning som bygger på fysiologi, før fysiologi er blitt undervist.
- MCQ som vurderingsform blir ofte veldig spesifikt, gjør det vanskelig i dette emnet. Særlig i et hektisk semester med mye labkurs.

Det foreslås å flytte deler av emnet til FARM260 for å minke arbeidsmengden noe i dette semesteret.

FARM260–evalueringen tilsier at det er mye å gripe fatt i på. Punkt som nevnes:

- Pensum bør bli tydeligere, per i dag er det noe usikkert hva som skal leses og undervises i
- Forelesningene er gode, men timeplanen har en noe ustrukturert oppbygging.

Kommentar: Ikke så mye å gjøre annet enn å ta det til etterretning. Kanskje deler av histologien kan kuttes ut og erstattes av enkelte tema som flyttes fra FARM150. Deler av histologien kommer for tidlig i studieløpet. Det er enighet om at dette bør bringes videre til emneseminalet.

Opptakstall - 2018

Gått ned fra 93 i 2017 til 66 i år. Usikkert hvorfor, kan være tilfeldig.

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHOT)

Rask gjennomgang av svarene fra MED generelt.

Totalt svarer MED sine studenter at de har det nokså bra, sammenlignet med resten av UiB.

Studentrepresentant har ingen kommentarer ut over å bemerke det undersøkelsen viser, at MED-studentene føler de har store arbeidsmengder.

Nasjonalt fagorgan for farmasi

Møtes 4 ganger i året. Lone og Svein representerer UiB. Her diskuteres saker som angår alle farmasøyter, blant annet tilgang til Farmapro slik at studentene kan øve før de går ut i praksis. Svaret er at de får ikke dette nå pga utrulling av nytt system, men de skal få tilgang i nytt system.

Diskusjon om alle studiestedene i Norge skal gå over til 3+2 i stedet for 5 år integrert studieløp. Det blir da lettere for studentene å endre studiested underveis. Om Oslo går over til denne modellen er UiB alene om fremdeles integrert studie. Bør da UiB holde på dagens ordning?

Til info har Finland opptak til begge deler og opplever at det gir større fleksibilitet. Det må da lages ny studieplan for 3+2 som skal brukes av alle med den forskjell at noen er tatt opp til 3 og noen til 5 år.

Jevngodhet er en annen sak som er diskutert. Hva skal til for å sikre at de som kommer fra utenfor EU har tilstrekkelig kunnskap? Diskuteres om det kan innføres en praktisk prøve.

Oppfordrer alle undervisere til å bruke mikrofon i undervisningen

Innspill fra fakultetet. Særlig viktig i store undervisningsrom.

Også viktig at rommene som bookes til undervisningen er store nok.

Eventuelt

Dato for studentenes julebord er 17.november. Oppfordrer alle vitenskapelige til å stille.

Neste møte: 28. november 2018